

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number: 1C0206

EDUCATION SCIENCES

Received: January 2010

Accepted: July 2010

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Hüseyin Anılan

Zeynep Kılıç

Eskisehir University

hanılan@ogu.edu.tr

zeynepk@ogu.edu.tr

Eskisehir-Turkey

**HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE KULLANILAN PERFORMANS DEĞERLENDİRMEYE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, Hayat Bilgisi dersinde uygulanan performans değerlendirme ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yoluyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya Eskişehir il merkezinde farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip ilköğretim okullarında görev yapan 24 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmanın verileri betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin çoğu performans değerlendirmeye olumlu bakmalarına karşın, uygulama sürecinde çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, Performans Değerlendirme, Ölçme-Değerlendirme, Öğretmen Görüşleri, İlköğretim

**VIEWS OF TEACHER ABOUT PERFORMANCE BASED ASSESSMENT USED IN SOCIAL
STUDIES**

ABSTRACT

The main purpose of this study is to determine teachers' opinions about the performance based assessment used in the social studies classrooms. The qualitative research method was applied for this study. Participants were 24 classroom teachers from elementary schools in Eskişehir with different socio-economic levels. The data were analyzed with the content analyses method. Results of the study showed that most of the teachers have positive attitudes toward performance based assessment; however, they indicated that they have some problems during the application process.

Keywords: Social Studies, Performance Based Assessment, Measurement-Assessment, Views of Teachers, Primary Education

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Hayat Bilgisi dersi, ilköğretimin ilk üç sınıfında okutulan, toplu öğretim yaklaşımına dayalı olarak oluşturulmuş, çocukların hem kendilerini hem de içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanımaları için tasarlanmış bir derstir ve temel amacı çocukların temel yaşam becerilerinin yanı sıra, olumlu kişisel nitelikler geliştirmeleri olarak belirlenmiştir [1 ve 2]. Çocuk, Hayat Bilgisi dersiyle aşamalı bir biçimde gelişen somut alandan soyut alana doğru bilgi, duygu ve eylem olarak açılım gücü kazanmakta, edindiği yaşamsal bilgilerle de yaşama ve bir üst eğitim basamağına hazırlanmaktadır [3 ve 1]. Çocuğun yaşamında çok önemli yeri olan ve çocuğun okula başladığı yıllarda onun bütün olarak gelişimini sağlayan Hayat Bilgisi dersinin öğretim programı, eğitimde kaliteyi arttırmak ve eşitliği sağlamak, ekonomiye ve demokrasiye duyarlı eğitim ihtiyacı, toplumun yaratıcı eleştirel düşünen, problem çözen bireylere ihtiyaç duyması gibi nedenlerle 2004 yılında yapılandırmacı yaklaşımı temel alan bir anlayışla yeniden oluşturulmuştur [4]. Buna göre Hayat Bilgisi öğretim programı öğrencinin aktif katılımının sağlandığı, öğrencinin düşüncelerine değer verildiği, bilginin hayatla ilişkilendirerek anlam kazandığı bir öğrenme-öğretme ortamında işlenmesi gerekmektedir [5, 6]. Ölçme-değerlendirme de öğrencilerin öğrenme düzeyini belirlemeye ve öğrenme-öğretme sürecinde yaşanan eksikliklerin ve aksaklıkların belirlenerek aşılmasına yönelik olmalıdır. Değerlendirme, öğrencilerin ne bilmediklerini değil, ne bildiklerini ortaya koymayı amaçlayan bir süreçtir [1]. Bu nedenle yalnızca öğrenme ürününün değil, öğrenme sürecinin de değerlendirilmesi gerektiği için Hayat Bilgisi dersinde öğrenme-öğretme sürecini destekleyen farklı değerlendirme araç ve tekniklerine yer verilmelidir [7]. Bu değerlendirme türlerinden birisi de performans değerlendirmedir.

Performans değerlendirme, öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alınarak, bunları eyleme dönüştürmelerini sağlayan durum ve ödevler olarak tanımlanabilir [8]. Performans değerlendirme, öğrencinin günlük yaşamındaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını içerdiğinden, performans değerlendirmede tek bir doğru cevap yoktur ve performans, mutlaka gözlenebilen somut bir ürünle sonuçlanmalıdır [2]. Performans değerlendirmenin temelinde öğrenci performanslarının değerlendirilmesi vardır [9] ve performans değerlendirme, öğrencinin bilgi ve becerilerini göstermesini gerektirir. Bu nedenle performans, yazılı, sözlü, sunum ya da gösteri biçiminde olabileceği gibi; birey ya da grup tarafından gerçekleştirilmiş farklı etkinlikler biçiminde de olabilir [10]. Performans değerlendirme, öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alanlarındaki tüm becerilerini kullanmasını gerektirdiğinden öğrenmeyi kolaylaştırır [11 ve 12]. Ayrıca performans değerlendirme, öğretmenlere öğrencinin nasıl öğrendiğini ve öğrendiği bilgileri nasıl kullandığına ilişkin dönütler de verir [13 ve 14].

Eğitim-öğretim sürecinin bir parçası olan ölçme-değerlendirmenin etkili olabilmesi için ölçme-değerlendirme araç ve tekniklerin öğretmenler tarafından amaca ve öğrencilerin bilgilerini kullanmasına fırsat verecek şekilde tasarlanıp kullanılması gerekmektedir. Ancak yapılan araştırmalar, yürürlükteki Hayat Bilgisi Öğretim Programının ölçme-değerlendirme sürecinin tam ve net anlaşılmadığını [15, 16, 17 ve 18], öğretmenlerin sınıfların kalabalık olması nedeniyle etkili bir ölçme-değerlendirme yapamadıklarını [19], yine öğretmenlerin yeni programın getirdiği süreç odaklı ölçme-değerlendirme araçlarının uygulanması ve değerlendirilmesi konusunda bilgi eksiklerinin olduğu ve nasıl kullanacaklarını bilmediklerini [20, 21], öğretmenlerin hazır

bulunuşluk düzeylerinin yetersiz olduğunu [22] ve performans gerektiren görevlere ve dereceli puanlama anahtarı örneklerine yeterince ve açıklayıcı bir biçimde yer verilmediğini [23 ve 24] ortaya koymaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Yapılan araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin ölçme-değerlendirme konusunda sıkıntılar yaşadıkları görülmektedir. Dolayısıyla Hayat Bilgisi dersinde kullanılan ölçme-değerlendirme araçlarından biri olan performans değerlendirme ile ilgili öğretmen görüşlerinin ve öğrenme-öğretme sürecinde yaşanan sorunların belirlenmesi önemlidir. Bu nedenle bu araştırmanın temel amacı, Hayat Bilgisi dersinde uygulanan performans değerlendirme ile ilgili öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Hayat Bilgisi dersinde uygulanan performans değerlendirmeyle ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, tarama modelinde nitel araştırmadır. Tarama modeli geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır [25]. Araştırmaya Eskişehir il merkezindeki farklı sosyo-ekonomik düzeydeki (üst-orta-alt düzey) altı ilköğretim okulunda görev yapan 24 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin özellikler aşağıda Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri
(Table 1. Demographic characteristic of teachers attended this study)

Katılımı	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Mezun olduğu fakülte	Eğitim Durumu	Okuttuğu sınıf
Ö1	Kadın	27	4	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö2	Kadın	26	3	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö3	Kadın	25	1	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö4	Kadın	42	17	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö5	Kadın	32	10	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö6	Kadın	30	9	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö7	Kadın	37	13	Eğitim Fak.	Lisans	1
Ö8	Kadın	24	1	Eğitim Fak.	Lisans	1
Ö9	Kadın	24	2	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö10	Kadın	26	3	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö11	Kadın	22	2	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö12	Kadın	33	4	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö13	Erkek	28	4	Eğitim Fak.	Lisans	1
Ö14	Kadın	26	1	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö15	Kadın	27	3	Eğitim Fak.	Yüksek Lisans	1
Ö16	Erkek	30	8	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö17	Kadın	25	2	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö18	Kadın	42	17	Başka Fak.	Lisans	2
Ö19	Kadın	39	13	Başka Fak.	Lisans	3
Ö20	Kadın	23	1.5	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö21	Kadın	25	3	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö22	Kadın	32	12	Eğitim Fak.	Lisans	2
Ö23	Erkek	52	32	Eğitim Fak.	Lisans	3
Ö24	Erkek	30	5	Eğitim Fak.	Lisans	1

Tablo 1’de de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin 20’si kadın 4’ü erkektir; 13 öğretmen 20-30, 8 öğretmen 30-40, 2 öğretmen 40-50 ve bir öğretmen 50-60 yaş aralığındadır. Öğretmenlerden 15 tanesi 1-5 yıl, 3 tanesi 6-10 yıl, 3 tanesi 11-15 yıl, 2 tanesi 16-20 yıl ve bir tanesi de 20 yıl üstü kıdeme sahiptir. Öğretmenlerden sadece ikisi eğitim fakültesi mezunu olmayıp diğerleri eğitim fakültesi mezunlardır. Öğretmenlerden 23’ü lisans, biri yüksek lisans mezunudur. 10 öğretmen üçüncü sınıf, 9 öğretmen ikinci sınıf, 5 öğretmen ise birinci sınıf okutmaktadır.

Araştırmada veri toplamak amacıyla, öğretmenlerle yarı yapılandırılmış, açık uçlu 11 sorudan oluşan görüşme formu ile görüşme yapılmıştır. Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsamını güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir [26]. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde nitel araştırma tekniklerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz tekniğinde veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır [26]. Bu nedenle araştırmada elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalar altında toplanmış elde edilen bulgular tablolar biçiminde sunulmuş ve öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Araştırmaya ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir:

Tablo 2. Öğretmenlerin performans değerlendirmeye ilişkin tanımları
(Table 2. Opinions of teachers about performance based assessment)

Ö1	Performans değerlendirme öğrencilerin bilgi ve becerilerini belli bir zamanda değil, süreç içinde yayarak kontrol etmektir. Bu değerlendirmede cevap değil ürün ortaya koyarlar ve başarı bu sürece göre değerlendirilir.
Ö3	Performans değerlendirme, öğrencilerin öğrendikleriyle yaratıcılıklarını birleştirdikleri bir sorumluluk görevi. Performans değerlendirme denildiğinde öğrencilerin çalışmalarının ne kadar özgün olduğunu ve yaratıcılıklarını ne ölçüde kullandıklarını anlamaya yönelik bir değerlendirme şekli aklıma geliyor
Ö5	Öğrencileri bütün ders boyunca gösterdiği kendini ifade ettiği ürünlerin toplamıdır.
Ö8	Performans, öğrencinin derste öğrendiği bilgi ve becerileri ders dışında kullanmasını sağlayan bir etkinliktir.
Ö12	Ders kitabındaki konuları, öğrencilerin kendi bilgi, beceri ve zeka alışkanlıklarını uygulayabilecekleri görevler ile ezbere dayalı olmadan öğrenmeleridir.
Ö18	Performans değerlendirme benim için o konuda bilgi edinilmiş mi, o konu ile ilgili bir ürün hazırlayabiliyor mu, ürünü sunabiliyor mu konularında yardımcı olan değerlendirme biçimi diyebilirim.
Ö19	Öğrencilerin bilgi ve becerilerinin eyleme dönüştürülmesine performans değerlendirme deriz.

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu performans değerlendirmeyi; öğrencilerin öğrendikleri bilgi ve becerileri ders dışında kullanmasını, eyleme dönüştürmesini ve yaratıcılıkları ile birleştirerek süreç içinde ürün ortaya koymalarını, kendilerini ifade edebilmelerine fırsat veren değerlendirme şeklinde tanımlamışlardır.

Tablo 3. Performans değerlendirme ile geleneksel değerlendirme arasındaki farklar
(Table 3. Differences between performance assessment with traditional assessment)

Ö1	Performans değerlendirmede klasik soru cevap yöntemi veya tek bir cevap yoktur. Öğrenci başarısını görevi gerçekleştirirken yaptığı her şeyle ve çok yönlü değerlendirebiliriz. Süreç içine yayılması öğrencinin becerilerini ya da bilgilerini daha başarılı bir şekilde sunmasını sağlar. Öğrenci bilgiyi salt almaz, bilgiyi kullanarak öğrenir.
Ö2	Geleneksel yöntemde çocuklar bir nevi ezbere yönlendiriliyor oysa performans değerlendirmede ise çocuklar yaparak yaşayarak öğrenmeye çalışıyorlar.
Ö3	Geleneksel ölçme-değerlendirme araçları öğrencilerin ezber yönünü ve bilgi düzeyini ölçen bir değerlendirme şekli iken, performans değerlendirme öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarına olanak sağlayan bir değerlendirme şekli.
Ö8	Performans, çocuğun etkinliğini hızlandıran, düşünmesini ve araştırma yapmasına olanak tanıyan bir fırsattır.
Ö14	Geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerinde öğrencinin sadece bilgisi sorgulanmakta, biliyorsa biliyor, geçti ya da kaldı denilmektedir. Durumu kötü olan bir öğrenci düşük notlar alarak özgüven eksikliği yaşayacak bu da onun sosyal gelişimi açısından olumsuz bir durum yaratacaktır. Performans ödevlerinde ise çocuk kendini ifade etmektedir. Yazı ile resim ile şekiller ile kendini ifade etmektedir. Bilgi yetersizliğini başka yönleri ile telafi edebilmektedir. Arkadaşlarının başarılı olduğu bir yazılı sınavda o da yaptığı güzel bir davetiye ile not alacaktır.
Ö17	Geleneksel-ölçme değerlendirme yöntemleri öğrencilerin gelişimine ya da öğrenmesine katkı sağladığını düşünmüyorum. Performans değerlendirme öğrencinin gelişimine bir bütün olarak katkı sağlar.
Ö19	Performans değerlendirmede her öğrencinin bireysel farklılıkları göz önüne alınır.
Ö20	Geleneksel ölçme-değerlendirme daha çok derslerde gösterilen bilgiye dayanıyor. Ama performans ödevlerinde çocuk bir ürün ortaya çıkarıyor. Bilgiyi işliyor.

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu, performans değerlendirme ile geleneksel ölçme-değerlendirme arasında farklar olduğunu vurgulamaktadırlar. Buna göre öğretmenler performans değerlendirmenin öğrencileri çok yönlü düşünmeye ve araştırma yapmaya sevk ettiğini, öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağladığını, bireysel farklılıkları dikkate aldığını, öğrencilerin kendini ifade etmesini sağladığını ve öğrendiği bilgiyi kullanmasına fırsat verdiğini belirtmektedirler.

Tablo 4. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersinde verdikleri performans görevleri
(Table 4. Performance tasks which teachers give in social studies course)

Ö1	Hayat bilgisi dersi temaları içerisinde ve bunlarla ilişkili olarak grup çalışması yapabileceği, kendini ifade ve sunum becerilerini kullanabileceği broşür, afiş hazırlama, anket yapma, şema geliştirme, oyun düzenleme vb. ödevler veriliyor.
Ö2	Hayat bilgisi dersi için şu ana kadar yaptırdığım performanslar (1.,2. ve 3. Sınıfta okuttum) soy ağacı oluşturmaları, Atatürk haftasında Atatürk köşesi oluşturmaları, doğal afetler konusunda doğal afetleri anlatan gazete köşeleri oluşturmaları, insan iskelet yapısını oluşturmaları, yer-yön konusunda buldukları evin yerini anlatan karton çalışması yapmaları, kibrit kutularından kartondan sınıflarının krokisini oluşturmaları...
Ö3	Genelde günlük hayatta kullanabilecekleri türden görevler veriyorum. Ya da ileride alışkanlık haline getirebilecekleri sorumluluk bilinçlerini artırıcı görevlere yöneliyorum.
Ö14	Bu ders performans değerlendirme için oldukça uygun bir ders. Çünkü hayat bilgisi günlük yaşamla bağlantılı, öğrenci bu bağlantıyı yaptığı performans ödevleri ile de sağlıyor. Sınıfta kendi yerini diğer arkadaşlarının yerine göre konumlandırıyor. Bunu elindeki malzemeler ile yapıyor. Kibrit kutuları, kartonları vb. kullanarak yapabiliyorlar. Çevremizi temiz tutmak için afiş yapabiliyorlar. Bayramlarda sınıfları süslemek için süs yapabiliyorlar...
Ö19	Röportaj, (Eski oyunlar hakkında), marketlerdeki fiyatların karşılaştırılması, çeşitli deneyler, mektup yazma, kroki saat takvim yapımı.
Ö23	Araştırma ve inceleme ödevleri, günlük yaşantısından ailesinden, çevresindeki büyüklerden ve görevlilerin tercihine ve bilgilerinden istifade edebileceği konuların kendisine kazandırabileceği bilgi ve beceriler ile ilgili ödevler veriyorum.

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu, öğrencilerin günlük hayatta kullanabilecekleri ve grup çalışması yapabilecekleri, afiş, kroki yapımı, röportaj, soy ağacı oluşturma gibi görevler verdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersinde performans görevleri için ders kitabı dışında kullandıkları kaynaklar
(Table 5. Equipments used in Social Studies course)

Ö3	İnternet, dergiler (National Geographic gibi), harita, dünya modeli (küre), gazete, ansiklopedi, kaynak kişi gibi kaynaklarda yararlanıyorum.
Ö4	Kaynak kitaplar, internet, çevre halkı, görsel sunulardan yararlanmaya çalışıyorum.
Ö7	Yararlanıyorum. Özellikle internet sitelerinde araştırma yapıp bulduğum çalışmalarını sınıfa uyarlıyorum.
Ö9	Hayat Bilgisi ders kitabı dışında özellikle internetteki eğitim sitelerinden yararlanıyorum
Ö10	İnternette ve performans ödevi kitapçıklarından yararlanıyorum.
Ö15	Programda yer alan ünite organizasyonuna paralel internet kaynaklarından, bilimsel (Tübitak) yayınların çocuk serilerinden ya da bilim Çocuk, Meraklı Minik gibi çocuk dergilerinden

	yararlanıyorum.
Ö16	Görsel sunular 3 boyutlu nesnelere, çevredeki kurum ve kuruluşlar.

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu Hayat Bilgisi dersinde performans değerlendirmeyi uygularken ders kitabı dışında yardımcı kaynaklardan, dergilerden, internet ve eğitim sitelerinden yararlandıklarını vurgulamışlardır.

Tablo 6. Hayat Bilgisi dersinde performans değerlendirmenin planlanması ve uygulanması
(Table 6. Planing and application of performance assessment in social studies course)

Ö1	Öğrenciye belirlediğiniz bir görevi verirsiniz. Veya birkaç seçenek sunar istediğini yapabileceğini söylersiniz. Öğrenciye ödev hakkında bilgi verirken dereceli puanlama anahtarı da verilir. Böylece öğrenciler hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini bilerek sunumunu hazırlar. Öğrencilerin sunumuna sınıfta yer verilir. Dereceli puanlama anahtarını da kullanarak ölçme-değerlendirme yapılır.
Ö3	1.Aşama: Öğrencilerin ön bilgilerini yokluyorum. 2. Aşama: Öğrencilerin ilgisine yönelik konuları belirlemeye yönelik çalışmalar yapıyorum. 3. Aşama: Öğrencilere performans konularını seçmeleri için panoya çeşitli konular asıyorum. 4. Aşama: Öğrencilerin seçtikleri konulara yönelik yönlendirme yapıyorum ve çalışmalarını kendilerinin özgün olarak yapmalarını konusunda onları uyarıyorum. 5. Aşama: Öğrencilerin performans çalışmalarını gerçekleştirmeleri için verilen süreyi takip ediyorum ve süre sonunda zamanında topluyorum. 6. Aşama: Öğrencilerin çalışmalarını yaratıcılıklarına göre değerlendirip onlara geri bildirimde bulunuyorum. Not vermektense çok çocukların özgün çalışma gerçekleştirebilme düzeyini artırıcı dönütlerde bulunuyorum.
Ö5	Konuyu veriyorum. Süreyi vb.yi veriyorum. Yapılış aşamaları kullanılarak malzemeleri, yönerge vb.yi verip ürün sonrası derecelendirip değerlendiriyorum..
Ö9	Performans çalışmanın verirken konuyu, süreyi yararlanabilecekleri kaynakları, işleyecekleri yolu adım adım veriyoruz. Ayrıca değerlendirme ölçeğini de hazırlayıp veriyoruz. Daha sonra gelen performans ödevlerini ölçekte belirlediğimiz maddelere göre değerlendiriyoruz. Öğrencilere ödevi geri veriyoruz.
Ö15	1. Öğrencilerle birlikte konular belirliyoruz. 2. Çalışmayı nasıl yürüteceklerini, hangi kaynaklardan yararlanabileceklerini ve raporla sunumun nasıl olması gerektiğini açıklayan bir de yönerge hazırlayıp çocuklara konuları paylaşıyorum. 3. Her bir öğrenci ya da grup için hazırladığım rubrikleri öğrenci sunumları ve raporlarına göre doldurarak değerlendiriyorum.
Ö19	Önce ödevler toplanıyor ya da sunum yapılıyor. Her öğrenciye ayrı sayfalarda değerlendiririm. Araştırma 20, İçerik 20, Dosyalama 20, Sunum 20 puan gibi. Her performansa göre değişik derecelendirmeler yapıyorum.

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu performans değerlendirmeyi uygularken, öncelikle performans görevini belirlediklerini, öğrencileri performans görevini nasıl yapacakları, hangi kaynakları kullanacakları ve nasıl değerlendirilecekleri konusunda bilgilendirdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 7. Hayat Bilgisi dersindeki performans görevlerinin değerlendirilmesi
(Table 7. Evaluating performance tasks in social studies course)

Ö1	Dereceli puanlama anahtarı yapılır.
Ö9	Performans ödevlerini, önceden her ödev için ayrı hazırlanan performans değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriyoruz. Değerlendirme kriterlerini ve her kriterin değerini öğrenci biliyor.
Ö14	Verdiğim ödevye yönelik olarak hazırladığım ölçeğe göre değerlendiriyorum.
Ö15	Öğrenci çalışmalarını takip ederek ve rubrikler (dereceli puanlama anahtarı) aracılığı ile değerlendiriyorum.
Ö18	Değerlendirme ölçeğimi konu ile birlikte aynı zamanda belirleyip öğrencilere dağıtıyorum ve sunum yapmalarının devamında değerlendiriyorum.
Ö21	Kendime bir ölçek hazırlıyorum. Mesela, tertip düzen 25, içerik 25, görsellerden yararlanma 25, puan zamanında teslim 25 puan. Böyle bir ölçekle değerlendirmeyi yaparım.
Ö22	Dereceli puanlama anahtarı ile.
Ö24	Ölçekle.

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu hayat bilgisi dersi kapsamında verilen performans görevlerini kendilerinin belirlediği ölçütlere göre dereceli puanlama anahtarı (ölçekle) ile değerlendirdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 8. Performans görevlerinin öğrencilerin başarısına etkisi
(Table 8. Influence students’ success of performance assessment)

Ö1	Öğrenciler öğrenmede bilgiyi elde etmede etkin hale gelir. Pasif bir öğrenci olmaktan çıkar. Öğretmen de tek bir değerlendirmede öğrencinin performansının birçok boyutunu ölçebilir. Bu da öğrenme sürecinde başarı yüzdesini arttırır.
Ö2	Kendi kendilerine başarabildikleri ve konuyu anladıklarını görünce kendilerindeki özgüven duygusu artıyor. Başarma hissi onları mutlu ediyor. Çalışkan, başarılı ve öğretmen tarafından sevilen öğrenci olduklarını düşünerek hırslanıyor ve daha başarılı olmak için çaba sarf ediyorlar.
Ö3	Kendi kendilerine başarabildikleri ve konuyu anladıklarını görünce kendilerindeki özgüven duygusu artıyor. Başarma hissi onları mutlu ediyor. Çalışkan, başarılı ve öğretmen tarafından sevilen öğrenci olduklarını düşünerek hırslanıyor ve daha başarılı olmak için çaba sarf ediyorlar.
Ö7	Deney yapmak, ürününü sergilemek, kendilerine güven duymalarını, toplum içinde kendilerini ifade edebilmelerini, hata yapabileceklerini ve bunun normal olduğunu, grup çalışmasını, birlikte çalışma becerisini, kazanmalarını, başkaların fikirlerine saygı göstermeyi bir ürün yaratma heyecanına kapılmalarını sağlayacak olumlu yönde etkiliyor.
Ö9	Sürekli araştırma, inceleme içerisindeki öğrencinin kendi bulup öğrendiği bilgiler çok daha kalıcı oluyor yapılan değerlendirme ile eksikliklerini yanlışlarını görüyor biliyor. Daha sonraki çalışmalarda buna dikkat ederek ilerliyor.
Ö13	Öğrencilerin başarısını etkiliyor çünkü öğrenciler öğrendikleri bilgiler hakkında çevreleriyle etkileşim haline girerek öğrenilen bilginin kalıcılığını pekiştiriyor

Ö15	Oluyor, elbette süreç içerisinde performans görevleriyle daha aktif rol alan öğrenci yaparak-yaşayarak kendi ürününü ortaya koymanın etkisiyle çalışmaya istekli hale geliyor ve araştırmaları sonucunda daha kalıcı davranışlar kazanmış oluyor.
-----	---

Tablo 8’de görüldüğü gibi öğretmenler hayat bilgisi dersi kapsamında verilen performans görevlerinin öğrencinin başarısını olumlu yönde etkilediğini, özgüvenlerini arttırdığını, derse aktif olarak katılmalarını sağladığını ve öğrendikleri bilgilerin daha kalıcı olmasını sağladığını belirtmişlerdir.

Tablo 9. Öğretmenlerin performans değerlendirmede karşılaştıkları zorluklar

(Table 9. Difficulties that teachers encounter in Social Studies Course)

Ö1	Görevin gerçekleştirilmesine ilişkin araç-gereç elde etmede sıkıntılar yaşanabiliyor. Her zaman güvenli ve ekonomik olmayabiliyor. Sınıfta sunum için özel düzenlemeler yapmak sıkıntılı olabiliyor.
Ö2	İmkân ve zaman sıkıntımız olmasa her etkinliği birlikte sınıfta yapabiliriz. Maddi sıkıntılar oluşturuyor. Her çocuğun istenen malzemeleri alacak parası olmuyor.
Ö4	Sınıflarımız kalabalık olduğu için bu çalışmalar gerçek anlamda uygulanamıyor.
Ö5	Değerlendirme ölçütleri her öğrenciye uygulamamız zor, her birey farklı açıdan değerlendirilir.
Ö10	Aileler, çocuklarına rehberlik yapmak yerine ödevi tamamen kendileri yapıyor. Tabi sizde gelen ödevden ailenin yaptığını anlıyorsunuz.
Ö16	Zamanın yeterli olmaması, sınıftaki tüm öğrencilerin aynı hazır bulunuşluk durumunda olmamaları.
Ö17	Her öğrencinin başarısı farklı olduğu için her öğrenciyi aynı değerlendirmek başarılı öğrenciye haksızlık olmaktadır.
Ö18	Görevler ders anında yapıldığı için zaman konusunda sıkıntı yaşanabiliyor
Ö24	Bazı aileler çok ilgisiz kalırken, bazıları da ödev kendisine verilmiş gibi ödevi fazlasıyla sahiplenmiş kendileri yapabiliyorlar. Bu da objektif değerlendirme yapmayı zorlaştırıyor.

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğretmenler, performans değerlendirmeyi uygularken zaman sıkıntısı, sınıfların kalabalık olması, araç-gereçlerin temin edilmesinde, performans görevlerini değerlendirmesinde bazı ailelerin performans görevlerini yapması ya da çocuklarıyla hiç ilgilenmemsi gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 10. Performans değerlendirmenin etkili olabilmesi için öneriler
(Table 10. Implications to effective performance assessment)

Ö3	Hayat Bilgisi kapsamında performans değerlendirmenin daha etkili olabilmesi için öğrencilerin düzeylerine uygun, onların dışarıdan yardım almadan kendi çalışmalarını ortaya koyabilecekleri düzeyde konular ve görevler verilebilir. Öğrencilerin kendilerine güvenmelerini sağlayan ve zevk almalarına olanak tanıyan konular performans görevi olarak seçilebilir.
Ö10	Öncelikle sınıf mevcudunun az olması ve bu ödevlerin öğrencilerin yeteneklerini geliştirecek şekilde bireysel olarak öğrenci özel verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca yapılan her ödevle ilgili öğrencilere sorular sorarak aşamalarını anlatmalarını ve bu ödevden ne öğrendim sorusuna ben tatmin edecek şekilde cevap vermelerini isterim
Ö15	Bu konuda hizmetçi eğitimlere büyük ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ben yüksek lisans öğrencisi ve lisanstan yeni mezun bir öğretmen olarak performans görevlerini uygulamada sorun yaşamadım ama çalıştığım okulda öğretmenlerin bu konuda ve özellikle rubriklerde oldukça eksiklikleri olduğunu görüyorum.
Ö18	İçinde bulunulan şartlar göz önünde bulundurularak ödev belirlenmeli ve değerlendirilmeli. Somut bir ürün hazırlamaya yönelik olmalı. Kesinlikle sınıf ortamında hazırlanmalı. Ön araştırma yapılması sağlanıp daha sonra biçimlendirilip sunulmalı.
Ö20	Performans ödevleri 4. Sınıftan itibaren başlamalı. 1., 2. 3. Sınıftaki performans ödevlerini ailelere yaptırıldığı için çok fazla dönüt alınmıyor.
Ö21	Veliler eğitilsin bu konuda.
Ö22	Çalışmalar, sınıfta yapılarak, gerekli araştırma ortamını hazırlayarak olabilir.
Ö24	Sınıf sayıları azaltılmalı, ders sayıları arttırılmalı.

Tablo 10'da görüldüğü gibi öğretmenlerin, hayat bilgisi dersinde performans değerlendirmenin daha etkili uygulanması için performans görevlerin öğrenci seviyelerine göre verilmesi, sınıf mevcutlarının az olması, verilen görevlerin içeriği hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesi, bu konu ile ilgili öğretmenlerin hizmet içi eğitim almaları, performans değerlendirmenin dördüncü sınıfta başlanması, performansların sınıf içinde yapılması, velilerin bu konuda eğitilmesi gibi önerileri bulunmaktadır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

(CONCLUSIONS, DISCUSSIONS AND RECOMMENDATIONS)

Yaşamla doğrudan ilişkili olan Hayat Bilgisi dersinde öğrencilere yaşamla ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasının değerlendirilmesinde kullanılan performans değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı

bu araştırmada elde edilen bulgular ışığında, aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- Araştırmaya katılan öğretmenler performans değerlendirmeyi öğrencilerin hayat bilgisi dersinde edindikleri bilgi ve becerilerini eyleme dönüştürmesine fırsat veren bir ölçme-değerlendirme yaklaşımı olarak görmektedirler.
- Öğretmenler performans değerlendirmeyi, diğer geleneksel değerlendirme araç ve tekniklerinden ayırmakta ve performans değerlendirmeyi öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini kullanmasına ve öğrencinin gelişimine katkı sağladığını düşünmektedirler.
- Araştırmaya katılan öğretmenler, Hayat Bilgisi dersinde öğrencilerine performans görevi olarak afiş hazırlama, kroki çizme, röportaj yapma gibi, öğrencilerin günlük hayatta kullanabilecekleri türden görevler vermektedirler.
- Öğretmenler performans değerlendirmeyi uygularken, ders kitapları dışında yardımcı kitaplardan, dergilerden ve internetteki eğitim sitelerinden yararlanmaktadırlar.
- Araştırmaya katılan öğretmenler, performans değerlendirmeye ilişkin verilen görevlerin değerlendirmesini, kendilerinin hazırladıkları derecelendirme ölçeğini (rubric) kullanarak yapmaktadırlar.
- Araştırmaya katılan öğretmenlere göre performans değerlendirme, öğrencilerin başarılarını olumlu yönde etkilemektedir.
- Öğretmenler performans değerlendirmeyi uygularken; ailelerin ilgisizliği ya da verilen görevlerin tamamının ya da bir kısmının bizzat aileler tarafından yapılması; araç-gereç teminindeki zorluklar ve sınıfların kalabalık olması gibi sıkıntılar yaşamaktadırlar.
- Performans değerlendirmenin daha etkili olabilmesi için, öğretmenlerin konu ile ilgili eğitime gereksinimleri vardır. Ayrıca konu ile ilgili olarak ailelerin de eğitilmesi gereklidir.

Araştırmada elde edilen bu sonuçlar diğer araştırmalardaki sonuçlara paralellik de göstermektedir. Nitekim yapılmış araştırmalarda, öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını tanıdıkları ve başta en çok performans değerlendirme olmak üzere portfolyo, proje çalışmaları gibi alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarını kullandıkları görülmektedir [27, 28]. Yine benzer araştırmalarda öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını yararlı buldukları [29, 30 ve 31]; performans değerlendirmenin öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmelerine, üst düzey düşüncelerine ve özgüven geliştirmelerine olumlu etki ettiğini düşündükleri görülmektedir [32].

Ayrıca bu araştırmada elde edilen bulgularda olduğu gibi, sınıf öğretmenleri, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve Matematik gibi derslerdeki alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının uygulanmasında da birtakım sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunların alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının çok zaman alması ve ders içinde zaman yetmemesi, sınıfların kalabalık olması, ailelerin ilgisizliği, öğretmenlerin konu hakkında yeterince bilgi sahibi olmaması gibi noktalarda toplandığı görülmektedir. Bu sorunlar nedeniyle de performans değerlendirme yeterince amacına hizmet edememektedir [33, 27, 34, 35, 36, 37, 30, 31 ve 38].

Öğretmenlerin hayat bilgisi dersinde performans değerlendirmeye olumlu yaklaşmakta olduğu ve uyguladıkları söylenebilir. Ancak

performans değerlendirmeyi ilişkin sorunların çözümü için sınıf mevcutlarının azaltılması, öğretmenlere hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi, ailelere performans değerlendirme ile ilgili bilinçlendirmeye yönelik seminerler düzenlenebilir.

NOT (NOTICE)

Bu makale, 20-22 Mayıs 2010 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi'nde düzenlenen "9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulan, Sempozyum Oturum Başkanlarının yazılı önerisi ve Yürütme ve Bilim Kurulu tarafından da "Başarılı" bulunan çalışmanın yeniden yapılandırılmış versiyonudur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Belet, Ş.D., (2008). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı. Ş. Yaşar, (Ed.), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi içinde (21-40). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Yayınları.
2. Vural, M., (2008). En Son Değişiklikleriyle İlköğretim Ders Programları ve Öğretim Kılavuzları 1-5.Sınıflar. Erzurum: Yakutiye Yayıncılık.
3. Karabağ, G., (2009). Hayat Bilgisi Dersinin Tarihçesi. B. Tay, (Ed.), Hayat Bilgisi Öğretimi içinde (3-18). Ankara: Maya Akademi.
4. Nalçacı, A., (2009). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı. B. Tay, (Ed.), Hayat Bilgisi Öğretimi içinde (3-18). Ankara: Maya Akademi.
5. Köken, N., (2003). Çocuk ve Hayat Bilgisi. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:4 Sayı:1, 15-27.
6. Ocak, G., ve Gündüz, M., (2006). 1998-2005 Hayat Bilgisi Ders Programlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Afyonkarahisar İl Örneği). Milli Eğitim Dergisi, Sayı:172, ss:40-54.
7. Gültekin, M., (2008). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı. Ş. Yaşar, (Ed.), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi içinde (57-78). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Yayınları.
8. Ünal, E., (2009). Hayat Bilgisi Dersinde Ölçme-Değerlendirme Öğretim Programı. B. Tay, (Ed.), Hayat Bilgisi Öğretimi içinde (141-170). Ankara: Maya Akademi.
9. Parmaksız, Ş.R. ve Yanpar, T., (2006). Alternatif Değerlendirme Yaklaşımlarının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılabilirliği. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:16, Sayı:2, ss. 159-172.
10. Moskal, M.B., (2003). Recommendations for Developing Classroom Performance Assessments and Scoring Rubrics. <http://pareonline.net/get> adresinden 19 Nisan 2010 tarihinde alınmıştır.
11. Anderson, R.S., (1998). Why Talk About Different Ways to Grade? The Shift From Traditional Assessment to Alternative Assessment. New Directions for Teaching and Learning, Number: 74, pp: 5-16.
12. Palm, T., (2008). Performance assessment and authentic assessment: A conceptual analysis of the literature. Proctical Assessment Research &Evaluation, Cilt:13 Sayı:4, ss. 1-11.
13. Brualdi, A., (1998). Implementing performance assessment in the Classroom. <http://pareonline.net/get> adresinden 19 Nisan 2010 tarihinde alınmıştır.

14. Arter, J., (1999). Teaching about performance assessment. Educational Measurement: Issues and Practice, Volume:18 Number:2, 30-44
15. Küçükahmet, L., (2005). 2004 Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. Bildiriler Kitabı, Kayseri, ss: 373-381.
16. Gömleksiz, N.M. ve Bulut, İ., (2007)a. Yeni Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programının Etkililiğinin Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 173, ss:67-88.
17. Yel, S., Coşkun, İ. ve Aladağ, S., (2009). İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. VIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu. Eskişehir.
18. Yaşar, Ş. ve diğerleri., (2005). Eğitim Programları ve Öğretim Alanı Profesörler Kurulu İlköğretim 1-5. Sınıflar Öğretim Programlarını Değerlendirme Toplantısı (Eskişehir) Sonuç Bildirisi.<http://ilkogretimonline.org.tr/vol5say1/sbildirge%5B1%5D.pdf> adresinden 10.05.2007 tarihinde alınmıştır.
19. Özpolat, R.A., Sezer, F., İşgör, Y.İ. ve Sezer, M., (2007). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 177, ss: 224-236.
20. Güven, S., (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri. Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 177, ss:224-236.
21. Gelen, İ. ve Beyazıt, N., (2007). Eski ve Yeni İlköğretim Programları ile İlgili Çeşitli Görüşlerinin Karşılaştırılması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetim, Cilt:13 Sayı:51, ss:457-476.
22. Yaşar, Ş., Gültekin, M., Türkkan, B., Yıldız, N. ve Girmen, P., (2005). Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi (Eskişehir İli Örneği). Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni Programlarının Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. Kayseri, Bildiriler Kitabı, ss:329-342.
23. Kutlu, Ö., (2005). Yeni ilköğretim Programlarının Öğrenci Başarısındaki Gelişimi Değerlendirme Boyutu Açısından İncelenmesi. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. Kayseri, Bildiriler Kitabı, ss:65-71.
24. Yıldırım, C.M., (2008). Yeni İlköğretim Programının Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Dergisi, Sayı:180, ss:314-323.
25. Karasar, N., (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (15. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
26. Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (7.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
27. Erdal, H., (2007). 2005 İlköğretim Matematik Programı Ölçme-Değerlendirme Kısımının İncelenmesi (Afyonkarahisar İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
28. Arslan-Saçlam. A., Devecioğlu Y. ve Arslan, S., (2009). Alternatif Ölçme-Değerlendirme Etkinliklerinde Karşılaşılan Problemler: Fen ve Teknoloji Öğretmenleri Örneği. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:28, ss: 1-12.
29. Okur, M., (2008). 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersinde Kullanılan Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi, Yayınlanmamış

- Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
30. Duban, N. ve Küçükıylmaz, A.E., (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Alternatif Ölçme-Değerlendirme Yöntem ve Tekniklerinin Uygulama Okullarında Kullanımına İlişkin Görüşleri. *İlköğretim Online*, 7(3), 769-784. <http://ilkogretim-online.org.tr/vol7say3.html> adresinden 19 Nisan 2010 tarihinde alınmıştır.
 31. Güvey, E., (2009). İlköğretim 1-5. Sınıf Öğretim Programlarında Yer Alan Proje ve Performans Görevlerine İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşleri (Eskişehir İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
 32. Kabak, T.N., (2009). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Performans Değerlendirmeye İlişkin Öğretmen Görüşleri (Manisa İli Örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
 33. Anıl, D. ve Acar, M., (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:5, Sayı:2, ss: 44-61.
 34. Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H., (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:33, ss:135-145.
 35. Gömlüksiz, N.M. ve Bulut, İ., (2007)b. Yeni Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:32, ss:76-88.
 36. Karakuş, F. ve Kösa, T., (2009). İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Yeni Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımlarına Yönelik Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 181, 184-197.
 37. Kuran, K. ve Kanatlı, F., (2009). Alternatif Ölçme-Değerlendirme Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:6 Sayı:12, 209-234.
 38. Çiftçi, S., (2010). İlköğretim Birinci Kademe 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Performans Görevlerine İlişkin Görüşleri. *İlköğretim Online*, 9(2), 934-9351. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 19 Nisan 2010 tarihinde alınmıştır.